14 Μαρτίου 2024

Οικουμενικός Πατριάρχης: Δεν μπορεί ποτέ να υπάρξει μια «Τρίτη Ρώμη». Υπάρχει μόνο η Πρεσβυτέρα και η Νέα Ρώμη-Κωνσταντινούπολη

/ Γενικά Θέματα / Εκκλησία

Στην πολυδιάστατη σημασία του διαχριστιανικού και του διαθρησκειακού διαλόγου, αλλά και στον εν εξελίξει πόλεμο στην Ουκρανία, αναφέρθηκε η Α.Θ. Παναγιότης ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίος, υποδεχόμενος στο Φανάρι, την Τετάρτη, 13 Μαρτίου 2024, τον Γενικό Γραμματέα του Παγκοσμίου Συμβουλίου Εκκλησιών (Π.Σ.Ε.) Αιδεσιμ. Πάστορα Δρα Jerry Pillay, Καθηγητή, μαζί με τους συμμετέχοντες στην Permanent Committee on Consensus & Collaboration, του διεθνούς αυτού διεκκλησιαστικού

οργανισμού.

Η Επιτροπή, της οποίας συμπρόεδροι είναι **ο Γέρων Χαλκηδόνος κ. Εμμανουήλ** και η Προτεστάντης κ. Sally Dyck, και απαρτίζεται από 14 μέλη εκ των οποίων 7 είναι Ορθόδοξοι, συνεδριάζει τις ημέρες αυτές στην Πόλη, φιλοξενούμενη από το Οικουμενικό Πατριαρχείο.

Κατανόηση της δύναμης του διαλόγου

Στον χαιρετισμό του, ο Παναγιώτατος, δήλωσε **υπερήφανος γιατί το Οικουμενικό Πατριαρχείο είναι ένα από τα ιδρυτικά μέλη του ΠΣΕ,** το 1948, και εξέφρασε την ικανοποίησή του για το έργο της Μόνιμης αυτής Επιτροπής, ενθαρρύνοντας τα μέλη της να συνεχίσουν την αποστολή τους σε διαφανή και ανοιχτό διάλογο με τους άλλους.

Υπενθύμισε τη θέση της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου της Ορθοδόξου Εκκλησίας, που συγκλήθηκε στην Κρήτη το 2016, ότι: *“Ο ειλικρινής διαθρησκειακός διάλογος συμβάλλει εις την ανάπτυξιν αμοιβαίας εμπιστοσύνης, εις την προώθησιν της ειρήνης και της καταλλαγής. Η Εκκλησία αγωνίζεται διά να καταστήση αισθητοτέραν την «άνωθεν ειρήνην» επί της γης. Η αληθινή ειρήνη δεν επιτυγχάνεται με την δύναμιν των όπλων, αλλά μόνον διά μέσου της αγάπης, ήτις «ου ζητεί τα εαυτής» (Α’ Κορ. ιγ΄, 5). Το έλαιον της πίστεως πρέπει να χρησιμοποιήται διά να απαλύνη και να θεραπεύη τας παλαιάς πληγάς των άλλων και όχι να αναρριπίζη νέας εστίας μίσους.”* (Εγκύκλιος, παρ. 17). Όπως είπε, ο Πατριάρχης, **η Εκκλησία της Κωνσταντινουπόλεως κατανοεί τη δύναμη του διαλόγου για την ενίσχυση της ενότητας μεταξύ των Ορθοδόξων, για την προώθηση της συμφιλίωσης μεταξύ των Χριστιανών και για την οικοδόμηση γεφυρών ειρήνης μεταξύ των θρησκειών, και σημείωσε ότι αυτό το άνοιγμα στον διάλογο περιλαμβάνει επίσης κοινωνικά ζητήματα, ιδιαιτέρως την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.**

“Ανησυχούμε ιδιαίτερα για τον πόλεμο στην Ουκρανία”

Σε άλλο σημείο της ομιλίας του, ο Πατριάρχης, επεσήμανε ότι σε έναν κόσμο σε κρίση, με πολλές εστίες συγκρούσεων παγκοσμίως, χρειάζεται να εντείνουμε τις προσευχές μας στον Τριαδικό Θεό για ειρήνη και δικαιοσύνη. *“Ανησυχούμε ιδιαίτερα για τον αδικαιολόγητο πόλεμο στην Ουκρανία και την ανάγκη ειρηνικού τερματισμού των συγκρούσεων στη Μέση Ανατολή. Δεν μπορούμε να μην αναφερθούμε και σε άλλες περιπτώσεις στην Αφρική, την Ασία και την Κεντρική Αμερική, όπου χριστιανικές κοινότητες βρίσκονται σε κίνδυνο. Οι προσευχές μας είναι με τους πιο ευάλωτους και τους εμπερίστατους”,*

είπε και ευχήθηκε ο Άρχων της Ειρήνης να δώσει τη δυνατότητα στον κόσμο να ζήσει ξανά ειρηνικά.

"Ειδικά η παρούσα ουκρανική κρίση, λόγω της απρόκλητης ρωσικής επίθεσης τον Φεβρουάριο του 2022, είναι το επίκεντρο ενός γεωπολιτικού σεισμού και μιας πνευματικής απειλής. Η Ευρώπη έχει αφυπνιστεί από τη βαθιά ψευδαίσθηση, ότι ο πόλεμος στην ήπειρό της ήταν παρελθόν. Απροετοίμαστη υλικά και πνευματικά, η Ευρώπη προσαρμόστηκε γρήγορα σε αυτήν την απροσδόκητη κατάσταση, με πνευματική βοήθεια από τα νέα μέλη της. Από την έκβαση αυτού του πολέμου θα εξαρτηθεί αναμφίβολα η μελλοντική εξέλιξη τόσο της Ευρώπης όσο και του κόσμου."

"Υπάρχει μόνο η Πρεσβυτέρα και η Νέα Ρώμη-Κωνσταντινούπολη"

Ο Παναγιώτατος αναφέρθηκε στους ιστορικούς και εκκλησιαστικούς δεσμούς της Εκκλησίας **της Κωνσταντινουπόλεως με τον γεωγραφικό χώρο γύρω από τον άξονα Κιέβου-Μόσχας,** οι οποίοι ξεκινούν με τη βάπτιση, το 988, του ηγεμόνα των Ρως του Κιέβου Βλαδιμήρου, και υπενθύμισε ότι αργότερα, το 1589, η Εκκλησία της Ρωσίας έλαβε από το Οικουμενικό Πατριαρχείο την Πατριαρχική αξία.

"Ωστόσο, ήδη μετά την άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Οθωμανούς το 1453, άρχισε να καλλιεργείται η αβάσιμη ιδεολογία ότι η Μόσχα θα μπορούσε να διαδεχθεί την Κωνσταντινούπολη ως πνευματικός ηγέτης του ορθόδοξου κόσμου. Σύμφωνα με τους υποστηρικτές της, η Μόσχα θα γινόταν η «Τρίτη Ρώμη», μετά την πτώση της «Δεύτερης», της Κωνσταντινουπόλεως. Ωστόσο, δεν υπήρξε ποτέ «Πρώτη» και «Δεύτερη Ρώμη». Επομένως, δεν μπορεί ποτέ να υπάρξει μια «Τρίτη Ρώμη». Υπάρχει μόνο η Πρεσβυτέρα και η Νέα Ρώμη-Κωνσταντινούπολη.

Η σημερινή ενσάρκωση του εθνοφυλετισμού είναι η φονταμενταλιστική ιδεολογία του «Ρωσικού Κόσμου» (Russkii mir). Αυτή η έκφραση περιγράφει μια υποτιθέμενη σφαίρα πολιτισμού, συμπεριλαμβανομένης της Ρωσίας, της Ουκρανίας, της Λευκορωσίας, καθώς και των Ρώσων σε όλο τον κόσμο, με πολιτική και θρησκευτική καθοδήγηση από τη Μόσχα ως κέντρο. Ο «Ρωσικός Κόσμος» παρουσιάζεται ως η απάντηση στη «διεφθαρμένη Δύση». Αυτή η ιδεολογία είναι το κύριο όργανο για μια «πνευματική» νομιμοποίηση της εισβολής στην Ουκρανία."

Αναφερόμενος στον ρόλο του Οικουμενικού Πατριαρχείου, ο Παναγιώτατος επεσήμανε ότι αυτός στον σημερινό κόσμο είναι ακόμη πιο σημαντικός, καθώς με

το παράδειγμά του διαχρονικά επιθυμεί να καταδείξει ότι **οι Εκκλησίες και οι θρησκευτικοί ηγέτες οφείλουν να προωθούν την ειρηνική συνύπαρξη, τη δικαιοσύνη και την ισότητα.** Για τον λόγο αυτό, όπως είπε, η Εκκλησία της Κωνσταντινουπόλεως πρωτοστατεί στη διοργάνωση διεθνών διαχριστιανικών και διαθρησκειακών συνεδρίων, έχοντας επίγνωση ότι *“ο γνήσιος διάλογος μπορεί να βοηθήσει στην αποτροπή της τρομερής εκμετάλλευσης των θρησκειών από φανατικούς και εξτρεμιστές, και στην αντιμετώπιση της μισαλλοδοξίας και των προκαταλήψεων, και ακολουθώντας την προτροπή του Αποστόλου Παύλου: εἰ δυνατόν, τὸ ἐξ ὑμῶν μετὰ πάντων ἀνθρώπων εἰρηνεύοντες»* (Ρωμ. ιβ΄, 18)”.

Φωτογραφίες: Νίκος Παπαχρήστου